

Қаробати борга ва ғарибга нафақа қилишнинг фазли

14:20 / 28.07.2025 979

Агар ушбу инсоний муомалалар одоби бўйича комил амалий барномани маҳкам тутадиган бўлсак, дунё ва охиратда саодатга эришгаймиз.

عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ لَقِيَ بَعْضَ عِبَادِ اللَّهِ

Каъбдан ривоят қилинади:

«Ким қариндошига ёки юридан айрилган ғарибга нафақа берса, унинг ажри икки баробар бўлади».

Муҳтожга берганига бир савоб, қариндошга берганига икки савоб.
Ғарибнинг кўнглини олганига бир савоб ва унинг муҳтожлигида ёрдам берганига икки савоб.

Демак, садақани беришда билиб иш тутиш билан бир савобнинг ўрнига икки савоб олиб қолиш имкони бор экан. Бегона бир одамга ёрдамга берсангиз, бир савоб бўладиган бўлса, худди ўша нарсани қариндошингизга берсангиз, икки карра савоб оласиз. Ёки юртидан узилиб қолган бечора, ғариб одамни йўқлаб, садақа қилсангиз, унга ҳам оддий ҳолдагига нисбатан икки баравар савоб олинар экан.

Болаларни одамлардан тиланиб юрадиган ҳолда тарк қилгандан кўра бой ҳолларида тарк қилиш яхши экани ҳақида

تَوَمَّ لَإِيْلَعُ هُنْمُ تَيْفِ شَأْضَرَمَ حَتْفَ لِمَاعُ تَضَرَمَ لِقَهِ يَبَّأَنْعِ دَعَسْرَنْبَرْمَاعُ نَعِ
يَلَّ نِإِ هَلَلِ لُوسَرَّ أَيْ: تَلُّقُ فِ، يَنْدُوعِي مَلَسَوَ هَيْلَعُ هَلَلِ لِي لَصَّي بَّنَلِ يِنَاتِ أَفِ
تَلُّقُ، «أَل» لَقَ هَلُّكُ يِلَامِبِ يَصُؤُفَا، يَتَنْبَا لِي نُنْثَرِي أَلَو، أَرِي تَكُ أَلَامِ
لَقَ: تَلُّقُ أَفِ: تَلُّقُ، «أَل» لَقَ: رُطَّشَلِ أَفِ: تَلُّقُ، «أَل» لَقَ: نُنْثَلُ أَفِ
نَمُ رِي خِ - رِي خَب: لَقَ أَمُّ بَرَو - أَيْ نَعُ أَكَّتَتَرَوَ عَدَتْ نَأَكَّنِ، رِي تَكُ تَلُّقُ لَوُ تَلُّقُ لَ
يَتَّحِ، أَيْ فِ تَرَّجُ أَلِ قَفَنَ قَفَنُ تَنْ لَكَّنِ، سَانَلِ نُوْفَكَّتِي ةَلَاعُ مُمَّعَدَتْ نَأِ
يَتَرَّجُ هُنْمُ فَلَخُ أَلِ لُوسَرَّ أَيْ: تَلُّقُ لَقَ. «كَتَّأَرْمَا يِفِ لِي أُهُعَفَرَتْ ةَمُّ قُلَلِ
هَلَلِ دَنْ عَرَبَ تَدَّزَا لِي هَلَلِ هَجَوَ هُبُ دِي رُتْ أَلَمَّ لَمَّ عَتَفِ يَدَعَبَ فَلَخُ تَنْ لَكَّنِ» لَقَ
مُّ هَلَلِ. نَوْرَحُ أَكْبُ رُضَيُّ وَمَاوُقُ أَكْبُ عَفَتَنْ يَفِ يَدَعَبَ فَلَخُ تَنْ لَكَّنِ لَو، ةَجَرَدَوَّ ةَغْفَرِ
«ةَلَوُخُ نَبُّ دَعَسْرَانِ بُلَانَكَلِ، مَوْبِ أَقْوَاعُ يَلَعُ مُمَّ دَرَّتْ أَلَو مُمَّ تَرَّجُ هِي بَاخْ صَالِ ضَمَّ أِ
يُنْثَرِي: لَقَ أَمُّ بَرَو، ةَكَمَبَ تَامَ نَأَكُ وَمَلَسَوَ هَيْلَعُ هَلَلِ لِي لَصَّي هَلَلِ لُوسَرَّ هَلِ يَنْثَرِي
ةَكَمَبَ تَامَ نَأَهَلِ

Омир ибн Саъд отасидан ривоят қилади:

«Фатҳ йили бемор бўлиб, ўлим ёқасига келиб қолдим. Шунда Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам мени кўргани келдилар.

«Эй Аллоҳнинг Расули, менинг молим кўп. Қизимдан бошқа меросхўрим йўқ. Молимнинг ҳаммасини васият қилайми?» дедим.

«Йўқ», дедилар. «Учдан иккисини-чи?» дедим.

«Йўқ», дедилар. «Ярмини-чи?» дедим.

«Йўқ», дедилар. «Учдан бирини-чи?» дедим.

«Учдан бири. Учдан бири ҳам кўп(-у, майли). Сен меросхўрларингни бой ёки яхши ҳолда тарк қилмоғинг уларнинг бошқалардан тиланиб

Шарҳ: Демак, аввалги ҳадисларда ҳам таъкидланганидек, аҳли аёлга, фарзандларга мерос қолдирилган мол-мулкнинг ажри ҳам энг кўп бўлар экан.

Баъзилар турли сабабларга кўра вафотидан аввал мол-мулкни фарзандларига қолдирмай, бошқа томонларга сарфлаб юборади.

Бу нотўғри иш экан, чунки бола-чақага насиб бўлган, фарзандларга фойдаси тегадиган меросдан ҳам улкан ажрлар ҳосил бўлиб, мол-мулкнинг эгасига бориб турар экан.

Зеро, юқоридаги ҳадисда айнан шу ҳақда гап бормоқда.

Эслатма: Бу китобда энг афзал асрда яшаб, ижтимоий муомалалар бўйича оламга олий мақом намуна тақдим этган кишилардан нақл қилинган тарбия, ахлоқ ва одобга тўла матнлар жамланган. Уларни ҳаётимизга татбиқ қилишга муваффақ айласин!

«Яхшилик ва силаи раҳм» китоби 1-жуз

Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7613-рақамли хулосаси асосида тайёрланди.